

آبونه شرائطی : هریر
ایچون سنه لکی (۲۷۵)
آلی آیلغی (۱۵۰)

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسدکه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

کتابخانه

سر ۱۳۳۰

آدرس تبدیلانده آیرلیجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر .

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدیفی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل ارشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

جمع قرآن

بچنلرده جرائد یومیه دن برنده عصر پیغمبریده قرآنك جمع ایدیش بولونمادیغنه دائر برقره کورولمشدی . جمع قرآن مسئله سی حقنده اساسلی تدقیقاتی حاوی تورکجه برائر اولمادیغنی ایچون آره صره بو خصوصده خطایه دوشن محررله تصادف اولونقمده در . حال بوکه بومسئله ده شههلی و غیر معلوم هیچ بر نقطه یوقدر . الك کوچوک تفرعانه قدر تاریخ اسلام بومسئله یی غایت صحیح و موثوق بر صورتده ضبط ایتشد . بوکی مسائل اسلامییه حقنده اساسلی تدقیقاتده بولونمیه وقتی مساعد اولیان اخوان دینزه قرآنك نه صورتله جمع اولوندیغنی حقنده کی معلومات حقیقه تاریخیه یی عرض ایتدی بر وظیفه متحنه تلقی ایتدم .

عصر پیغمبریده قرآن نه صورتده جمع اولوندی ؟

قرآن مبین منجما یعنی وقایع و احتیاجه کوره یکریمی اوچ سنه ده آیت نازل اولدی . و امر رسالتپناهی ایله کونی کونه حفظ و تحریر ایدلدی . حضرت جبریل قرآن کریمی مستصحباً نازل اولدیغنده هایت جایله نك مواضعی تعیین ایلردی . صاحب شریعت افندمزده وحی کانلرینه اول وجهله تحریر ایتلرینی فرمان بیورلردی . اصحاب کزین طرفندن ده بوسورتله حفظ ایدیلوردی . کیمسی مجموع قرآنی ، کیمسی ده بعض آیات و سوری از برله بوب بر قسمی ده صحیفه لره و احیاناً دریلره ، تحت ، کیم کی لوحه لره یازارلردی . (خیرکم من تلم القرآن و علمه) [۱] و (بلغوا عنی ولو آیه) [۲] کی ترغیبات سنیه تأثیریه قرآن کریمك حفظ و تعلیمی و طائف دینیه نك اقدامی عد ایدلشدر . صکره حفظ ایدیلان آیات شریفه زمان زمان حضور رسالتپناهی به عرض و قرائت ایله تحریر و تثبیت اهتم ایدلدی . حین وحیده حضور سعادتده بولوب ده حفظ قرآنه موفق اولانلر ، اوراده بولونامایانلره و هربری افراد عالمه سنه و تخصیص چوجقلرینه تعلیم ایدرلردی . بوجهت طرف نبویدن ده تنیه بیورولقمده ایدی . بیعت عقبه یی متعاقب نور اسلام « یثرب » دیارنده شعله نثار اولمغه باشلا نجه در حال اورایه ده بر هیأت تعلیمیه کوندرلدی که « مصعب بن عمیر » آنلرک رئیس در . نصلکه فتح مکه اوزرینه حضرت پیغمبر مکده ده « معاذ بن جبل » ی برایشلردی .

کتاب اللهك منجما و مفرقاتولی حفظ و تحریر یی تسهیل ایدلدی . حق بو سایه ده فقها و مفسرین اصحاب ایچون مضمون منیفی ضبط [۱] اخرجه البخاری و الترمذی و النسائی فی فضائل القرآن و ابو داود فی ابن ماجه فی السنة عن عثمان بن عفان رضی الله عنه [۲] اخرجه البخاری فی نزول عیسی و الترمذی فی العلم عن عبدالله ابن عمر رضی الله عنهما .

ایتمك بیله میسر اولدی [۳] . رسالتپناهی افندمز حین نزولنده آیات کریمه نك مواضعی تعیین بیوردقلری کی بتون صحاح و مسانیدده تصریح اولندیغنی وجهله کل یوم صلات جهریه ده و نماز خارجنده مراتب الا آیات اوله رق قرائت بیوردقلری سور شریفه یی . اصحاب کزین استماع ایتمکده بولندقلرندن نفس آیات کریمه کی آیات قرآنیه نك ترتیبی ده ضبط ایدیلوردی . ذات رسالتپناهی منادی ختم قرآن بیوردقلری کی حفاظ صحابی ده دفعاتله حضور نبویده ختم ایدیلوردی . بو صورتله آیات کریمه نك عائد اولدقلری سورده لرده جمعی قرآنك ایلمك جمعیدر . و بوجمع توقیفیدر ، وحیه مستنددر . و بو ، مجمع علمیدر . زید بن ثابتك « نز قرآن کریمی حضور پیغمبریده رقاع مکتوبه دن جمع ایدردک » دیدیکنی حاکم مستدرکنده نقل ایتمکده در که آیات متفرقه یی سورده لرده جمع ایتمك اوله جقدر .

عصر سعادتده کثرتله حافظ قرآن یتیشدیرن مبارک بر محلده مسجد سعادتك « صفه » سیدرکه سوندرمه دن عبارت ایدی . بوراسی هرکونا آمال دن بویدن تجرد ایدرک حضرت قرآنه ، عبادت رحمان و رضاء سیدالکونینه وقف حیات ایدن بر زمرة فاضله نك مقری ایدی . بوسیله آنلر « اصحاب صفه » یاد اولونورلر . امر اعاشه لری صدقاندن و حضور نبوی به تقدیم ایدیلان هدایان تأمین قیلان و عددلری در تیوزی متجاوز [۴] بولان بو صبور ، خالق ، قاعستکار ذوات عالیه هر دم تعلیم و تعلم قرآن ایله مشغول اولدقلرندن بومقام مبارک عصر سعادتك « دارالقرآن » سی دنیه ییلور . (للفقراء الذين احصروا فی سبیل الله لا یستطیعون ضرباً فی الارض یحسبهم الجاهل اغنیاء من التعفف تعرفهم بسماهم لا یسألون الناس الخلفا) [۵] آیت کریمه سیله احوال عقیقه لری تصویر بیوریلان بو قرآن خادم لری معلم اوله رق جانب رسالتپناهی دن قسم قسم قبائل عربیه کوندریلوردی . و غزا و قوغنده اشتراك ایدرلردی .

[۳] استعید بالله (و قرآنا فرقاء لنقرأ علی الناس علی مکک و نزلناه تنزیلاً) بیوریلور که « قرآنی ازمان مختلفه ده متفرق اوله رق ازال ایتدک . تا که حیمم آنی ناسه ثانی ایله قرائت ایدم سین . آنلرده لایقوله حفظ ایدلر . و قرآنی یکریمی اوچ سنه ده ازال ایتدک » دیمک اولور . سورة فرقانده کفارک (لولانزل القرآن جملة واحدة = نه اولایدی قرآن کتب ثلاثة سوا یه کی دفعة واحدة ده تنزیل بیورولسه ییدی) دیدک لری حکایه بیوریلوب (کذلک لنتبیه فؤادک = قرآنی مفرقاً انزال فلکی آنی حفظه ، مؤداسنی فهمه احضار و تثبیت ایچوندر) صورتنده جواب ویرلشدر .

[۴] هکذا نقله البیضاوی فی تفسیره

[۵] مال منیفی : مؤمنلر صدقه لیکزی شول فقرای اهل صفیه و یریکز که آنلر نفسلرینی تعلیم قرآنه و فی سبیل الله جهاده وقف و حصر ایتشلردر . بو جهته کسب و تجارت و قتلری یوقدر . آنلرک عفتی ذل سؤالی ارتکابه مانع اولدیفندن نزاهت حاللرینه واقف اولیانلر اهل صفیه یی زنکین ظن ایدرلر . آنلرک نشانه فقری سیالرنده کی ضعف و رناتشدر . آنلر مجبور اولوب ده خلقدن بر شیء ایسته دک لرنده الحاح ایتازلر .

اجتماعیانه

غریب جلیق و بوز غونجلیق

عصر لرك گذارش وسوء اداره سی ایچنده بر لحظه حضوره نائل اوله میان افراد ملت آراسنده هر کون یکی براختراعه کسب قوت ایدر کورینن ؛ فائیت و سائلی ، مراسم وانتظام ظاهریسی اعتباریله نظر رباعد ایدیله بیلن غرب مدینته قارشی بر تمایل وانجذاب حس ایدنلر من پک چوقدر . حس ایدنلر من دیوروز . چونکه بدقیق وتحقیقه مستند بر قساعتله حقیقه نیچون تقدیر وترجیح ایتدیکنی بیله لرك غریبی کینلر منک کیملر اولدیغنی سلیموروز . تهی فکر لرك ، سوق جهالتله مقصد وهدنی غیب ایتش کیمسه لرك کاری اولان کور کورینه بر تقلیددن بشقه مدار ثبوت اوله بیله جک اک اوافق دلیل مالک اولمایان بوجریانک وقت وقت اورتهیه چیقاردیغنی مناقشه وسیله لرینه ، حقیقتک اظهاری واستاد ایتدکاری نقاط نظرک چوروکلککنی اثبات ایچون ، بر فرصت نظریله باقیوروز .

بوموضوعه تماس ایتک اوزره آغا ارغلی احمد بکک تورک یوردی مجموعه سنده اخیراً نشر ایتدکاری بر مقاله ده شرق وغرب مدینتی یکدیگریله قارشولاشدیرلش و بو کونکی علامت وتظاهراته مستند واضح بر نتیجه اراشه ایدلشدیر . مومی الیه خلاصه دیوروزک :

« غرب مدینتک غالب ، اسلام و بودا مدینتک مغلوب موقده اولدقلرینی کور یوروز . بوحادثه نی انکار ایتک . بلاهتدر . مغلوبیتن هم مادی ، هم معنویدر . مادی اولان قسمی اوقدر بارز وآچقدردک همیزک بیتنره حلول ایتدی . معنوی قسمی ده اوج بوز سنه دنبرو باشلامشدر . اوزماندنبرو قاج مستقل مسلمان حکومتی قالدی . بونلر غربله مجادله نک بر نتیجه سیدر . حیاتک مادی تجلیاتندن باشلیهرق طرز تلبسه قدر آوروپایی تقلید ایدیوروز . آوروپا مدینتی هر شیشی سوروکلایوب کوتوریوروز . بناء علیه : یگانه چاره اومدینتی آلمقدر . لکن مدینت بر کادر . علم وهنر بوندن آنجی بر قسمی احتوالیدر . بونک ایچون غرب مدینتی بتون نقصانلری وفضیلتری الیه قبول ایدلی . یعنی قفاسر ، قلبمز ، طرز تلقیمز ، ذهنیتمز اعتباریله اکا اویعالی یز . بونک خارچنده خلاص یوقدر . »

اوت ، بز غربه قارشی الیم بر مغلوبیته اوغرادق . یننه مجرای اخلاقی و ملیمز دده بو مغلوبیته دوغری کیدیوروز . بونلری انکار اید جک دکاز . فقط روح مسئله حریده اولدیغنی قدر اجتماعی ساحه دده مد وجذر اراشه ایدن مغلوبیتک وقوعولش اولمسند دکل ، بومغلوبیت مواجهه سنده نصل سقیم بر رؤیتله یا کاش بر یول طومق ایسته یشمز . دهر . علی الاطلاق مغلوب اولدق دیمک کافی دکدر . بلکه نیچون مغلوب اولدیغیزی دوشونمک کرکدر . هر خسته نی انحراف مزاجندن دولایی تدایسنه لزوم کوزمه دن مزاره کومکمی ایجاب ایدر ؟ .. . بالخاصه فردی ، عائلی حیاته انسان نصل خسته سنک خیالیله

سنه هجریده تعلیم قرآن ایچون نجده کوندربلان ویتش کنشیدن مرکب بولنان بر هیئت معلمین یولده « بئر معونه » ده آکسزین شهب ایدلشردی که آنلرده بواصحاب صفه دن ایدیلر . شوايضاحاتمزدن مستبان اوله جفی اوزره حفاظ اصحابک عددی بیکلره بالغ اولور . بونلرک عددی تحدید وتعیین ممکن وجائز دکدر .

* *

بخاری الیه مسلمک صحیحلرند تخریج لرینه کوره « عصر سعادتده جامع القرآن اولان اصحاب کرام کیملردر ؟ » دیه انس ابن مالکدن سورولدقده انس « آنلر درت ذاندیر . دردی ده انصار دندر : ابی بن کعب ، معاذ بن جبل ، زید بن ثابت ، ابو زید » در . بیوردیلر [۱] بخارینک دیگر طریقله تخریج ایتدیکی بر حدیث شریفده ابی بن کعبه بدل ابوالدرداء ذکر ایدیلور که بواعتبار الیه مشارالیه حضرتلری ده مشاهیردن معدود اولور . مذکور الاسامی بوزوات فاضله قرآن کریمی نازل اولدیغنی وجوه وقرآنیله ، لغات وحروفیه حفظ ایتمه لرندن وبلا واسطه دوغریدن دوغریه قم رسالتیناهیدن اخذ وتلقی بیورمش اولمردن دولایی تخصیص بالذکر بیورلشدیر : دیگر بر حدیث صحیحده قرآن کریمک تخصیص درت ذاندن اوکوره نیلمسی امر وتوصیه بیوریلور که عبدالله بن مسعود ، سالم ، ابی بن کعب ، معاذ بن جبلدر [۲] بونلرک طرف نبویدن تعالیم قرآنه مأمور اولملری کتاب کریم الهی بی کاملا حفظ ایتش وکتابناده جمع الیه مش بولمردن دولاییدر . حضرت صدیقک ارتحال نبویدن اول امامته تعیینی ، حضرت عمرک سفر وحضرده زدر رسول الله ملازمتی ، حضرت عثمانک جامع القرآن اولدیغنه بر جوق اخبارک دلاقی ، سیدنا علی المرتضانک ارتحال نبوی متعاقب تاریخ نزوله توفیقاً جمع قرآن بیورملری خلفای اربعه حضرتانک ده مشاهیر حفاظدن عد ایدملرینی اقتضای ایدر [۳] م . لامل

[۱] روی البخاری عن قتادة قال سألت انس بن مالك من جمع القرآن على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال اربعة كلهم من الانصار ابی بن کعب ومعاذ بن جبل وزید بن ثابت وابو زید قلت من ابو زید قال احد عمومى . [۲] قال رسول الله صلى الله عليه وسلم استقرؤا القرآن من اربعة من عبدالله بن مسعود وسالم مولى ابن حذيفة وابی بن کعب ومعاذ بن جبل [اخرجہ الشيخان والترمذی والنسائی عن عبدالله بن عمر] [۳] قد ذکر ابو عبيد في كتاب القراءات القراء من اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم فعد من المهاجرين الخلفاء الاربعة وطلحة وسعد وابن مسعود وحذيفة وسالم واباهريرة وعبدالله بن السائب والعبادله ومن النساء عائشة وحفصة وام سلمة ومن الانصار عبادة بن الصامت ومعاذ الذي يكنى ابا جليمة وجمع بن جارية وفضالة بن عبيد ومسلمة بن مخلد وصرح بان بينهم انما كله بمد النبي صلى الله عليه وسلم ومن جمعه ايضا ابو موسى الاشعري [ذكره ابو عمر والداني] قال ابن حجر قد ذكر ابن ابی داود قيس بن ابی صمعة وسعد بن المنذر [اتقان] وذكر ابن ابی داود من المهاجرين تميم بن اوس الدارى وعقبة بن عامر . وقد ظهر من هذا ان الذين جمعوا القرآن على عهد رسول الله عليه وسلم لا يحصى اچند ولا يضبطهم عدد [عینی ج « ۹ » ص « ۳۱۵ »]